

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

493. Quis modus examinandi electum in Episcopum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

hianæ caritati incumbere, proximorum honori & salutis prospicere, ac ideo bonum sit ingredi regiã viã, & non auditum non damnare; idque eò magis, quòd experientia constet, oppositiones ad vocem ejus, contra quem diriguntur, veritate elucescente, evanescere. Quanquam etiam n. 162. subjungat, posse nihilominus esse talem boni communis necessitatem, ut nec expediat oppositiones examinare, nec electum confirmare, & in hoc casu, si electus non acquirat jus per electionem ad prælaturam, & ex altera parte verè consulatur ejus honori, ut non infametur, nec reddatur inhabilis, posse cassari ejus electionem, eo non vocato.

9. Respondeo tertio: ex causa boni communis, seu bono communi sic exigente, cassari quidem potest electio aliã valida electo minime vocato; tenetur tamen confirmator consulere tunc honori electi. Argumento *c. consideravimus. de elect.* ubi Papa, cassatis binis electionibus, nullum ex electis reeligendi volens, expressè eorum famam protexit his verbis: *ita quòd utriusque prædictorum fama sua non minus integrè conservetur*: adeoque via tuta & segura est, ut in hoc casu confirmator expressè consulat famæ electi, cum electio cassatur, non ex ipsis defectu. Pass. n. 163. ubi etiam ex Franco in *cap. si condemnationem. de elect. in 6.* quòd, licet Judex regulariter in sententia non teneatur exprimere causam, hanc tamen debeat exprimere, quando sententia potest referri ad plures causas diversos effectus producentes, vel quando potest ex causis ipsis partibus præjudicari. Et quòd si in sententia nulla exprimitur causa, & potest interpretari, quòd sit lata ex pluribus causis, tunc debeat interpretari, quòd sit lata ex causa, quæ minus præjudicat parti.

Quæstio 490. An necessarius assensus aut consilium Capituli, aut alterius, ut Superior confirmet electionem?

1. Respondeo: de jure communi nulla est necessitas adhibendi consensûs, aut consilii Capituli, aut aliorum ad hoc, ut Superior confirmet electionem; cum nullus in SS. canonibus existeret textus, vi cuius confirmator confirmare nequeat sine Capitulo vel consilio hujus vel alterius; existetque consuetudo tam Episcoporum, quàm Prælatorum Regularium (si loquamur de assensu vel consilio Capituli) in contrarium. Unde per se loquendo Superior non tenetur, nisi sumere informationes, & discutere negotium, absque eo, quòd alterius consensum vel consilium teneatur requirere. Pass. *de elect. c. 33. n. 115.* contra Archid. in *c. fin. de elect.* quem absque eo, quòd quidquam afferat, quo dictum suum probet, secuti sunt Butrio *ibid.* Sylv. *v. confirmatio, num. 5.* & Tabien. *n. 8.* loquentes non de consilio aliquorum, sed de toto Capitulo.

2. Nihilominus testatur Pass. n. 116. in Ordine Prædicatorum teneri Provinciales adhibere consilium Patrum Discretorum in confirmandis Prioribus, ita tamen ut eo consilio non adhibito confirmatio, dum alium defectum non habet, neque sit nulla, neque annullanda, non obstante regulã illã, quòd ubi necessaria est præsentia consilii, seu actus habendus cum consilio, sit nullus, si habeatur sine consilio: utpote quæ patiatur inter alias hanc limitationem, ut Pass. *loc. cit.* ex Abb. in *c. ex parte. de constitut.* & Sylv. *v. consilium, n. 6.* ut non procedat, dum præcessit agendi non impositã necessitate

consilii, & postea iterum ex nova lege præcipitur, ut adhibeatur consilium, eò quòd tunc actus ex vi prioris potestatis valet, nisi lex superveniens irritet actum aliter factum. Sic etiam ait Idem Pass. *num. 145.* Patrum illorum Discretorum vota, sine quibus à Provinciali non fit confirmatio in suo Ordine, non esse decisiva.

Quæstio 491. Vbinam, seu apud quos fieri debeat hoc examen, seu inquisitio de vita & moribus electi?

Respondeo: debere fieri in loco, ubi ille est conversatus, & apud illos, quibus notus est; quia universim inquisitio de fama alicujus debet fieri in loco, ubi diutius morabatur, tradunt Pirh. *ad tit. de elect. n. 320.* Laym. in *c. postquam. de elect. n. 5.* & ibi Gl. *v. conversatus.* & Abb. *num. 6.* juxta quòd expressè statuitur in *eod. cap.* Verùm distinguendus hic processus informativus à processu, in quo examinantur merita electionis & electi, ac dicendum, quòd processus ad informationem facti fieri debeat, ubi sunt, qui de facto informare possunt, sive sit locus, in quo facta electio, sive alius. Processus verò, quo examinantur dein merita electionis & electi, fieri debet in loco, in quo est confirmator. Pass. *de elect. c. 33. n. 82.* contra Donat. *p. 2. rr. 7. q. 5. num. 5.* quatenus is indefinitè pronunciat, processum fabricandum in loco, ubi celebrata electio.

Quæstio 492. An Prælatus examinatus, & dein electus ad aliam Prælaturam, iterum sit examinandus?

Respondeo affirmativè, præcipuè, si eligatur ad majorem dignitatem; quia interim novum impedimentum electus contrahere potuit. Laym. in *cap. postquam. de elect. num. 7.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 319.* Argumento *c. scriptum. de elect.* & Gl. *ibi. v. presumpcio.*

Quæstio 493. In specie, quis modus examinandi electum in Episcopum, nempe in Ecclesius, in quibus adhuc relicta est potestas Capitulo eligendi Episcopum?

1. Respondeo: hunc modum præscriptum esse à Gregor. XIV. in Bulla, quæ incipit: *onus Apostolica.* edita anno 1590. 1. Maji. & habetur apud Quarant. in *sum. Bullar. v. electio.* secundum quam ita proceditur in Germania, ut electus viciniore alicui Episcopo examinandum se tradat super certis articulis per testes idoneos & juratos altruendis, obligatis, ut Laym. in *c. postquam. de elect. num. 8.* concientiis eorum, à quibus instructio seu testificatio sumenda, ut ea fideliter & gratis referant. Peractoque hoc examine ejus processus Romam mittitur ad confirmationem electo & ritè examinato impetrandam. Laym. *loc. cit.* Pirh. *ad tit. de elect. num. 319.*

2. Porro puncta seu articuli, super quibus hoc examen instituitur, sunt sequentes, prout referunt iidem Laym. & Pirh. Primus: an electus natus ex legitimo matrimonio à parentibus catholicis? qui articulus desumitur ex *c. cum in cunctis. de elect. & c. 2. §. heretici. de heret. in 6.* Secundus: an 30. annum ætatis compleverit; juxta *tit. c. cum in cunctis* & si postulatus, 27. annum inchoaverit? quod sufficit juxta *Extravag. unic. de postul. inter communes.*

Ter

Tertius, an saltem sex mensibus in sacro Ordine constitutus fuerit? juxta Tridentin. *sess. 22. c. 2.*
 Quartus, an in Theologia vel jure canonico Doctor vel Licentiatu sit, aut saltem publico alicujus Academiae vel aliorum probatorum vel expertorum testimonio ad alios docendos idoneus judicatus? juxta Trid. *loc. cit.* Quintus, an bona fama & integra vita sit? juxta *c. 2. d. 23. & c. ult. d. 51.* Sextus, an in ecclesiasticis functionibus versatus, prudens, ac rebus gerendis idoneus? ut habetur in *citata Bulla.* De cetero, quae praxis servetur in examine Episcopi non electi à Capitulo, sed promoti à Sede Apostolica, sive libere, sive ad denominationem Regis alicujus, vide apud Barbot. *juris eccles. l. 1. c. 9. n. 10.*

Quaestio 494. An confirmatio ipsa requirat certam formam?

Respondeo: non esse certam formam à jure praescriptam, ideoque per se loquendo, sufficit, quòd confirmator verbo, vel scripto, vel facto suam ostendat voluntatem, approbantem illius electionem; sive hoc faciat per electi installationem aut inthronizationem, vel ejus benedictionem, vel faciendum, ut subditi electo obedientiam praestent, seu recognoscant, Pass. *de elect. c. 33. n. 76.* Tamb. *de jure Abb. d. 6. q. 3. n. 1. & 2.* citans Archid. in *c. ut quis duas. de elect. in 6.* Innoc. in *c. cum Bertold. de re judicat. in gl. mirum videtur.* Donat. *p. 2. tr. 7. q. 4. n. 1.* citans in super Peyr. in *formul. lit. C. c. 18. n. 1.* Samuel. *d. 8. contr. 2. concl. 7.* Lavor. *de elect. tit. 4. c. 25. n. 63.* & c. ac numerans inter facta vim confirmationis habentia, si canonicè electus ad confirmatorem accedat, & ille dicat: *gaudeo de tua electione;* vel eum amplectatur. Quorum ratio est, quòd nihil inter sit, sive verbo, sive facto declaratur voluntas operantis, ubi in super nulla verborum forma aut scriptura requiritur. Pass. Donat. *l. cit.*

2. Et sic in specie confirmationem Abbatis solum non habere certam à jure praescriptam formam, fierique posse oretenus & scripto, modò animus confirmatoris declaratur, tradit Donat. *To. 4. tr. 7. q. 17. num. 6.*

3. Observat autem benè Laym, in *c. cum inter universas. n. 4.* quòd ubi, cum duae agendi facultates tendentes ad eundem finem seu effectum in eadem persona fundatae in diversis potestatibus, simul eodem actu expediri nequeant, non possit electio & confirmatio expediri eodem actu, v.g. dum Canonici cathedrales compromitterent in Metropolitano, qui ex Sedis Apostolicae privilegio habuit potestatem confirmandi suos suffraganeos, hic prius deberet eligere seu nominare Episcopum secundum formam compromissi, & dein confirmare eundem, pro quo citat Gl. & Innoc. in *c. cum inter. v. confirmavit.* Abb. in *c. ne pro defectu. de elect. n. 4.* & se ipsum in *c. causam. de elect. nor. 2.*

4. De cetero aliud est quòd ad fidem faciendam de confirmatione; ad hoc enim opus est literis confirmatoris, ubi electio in praesentia Ecclesiae, cui electus praeficitur, non confirmatur, uti & ad hoc, ut electus confirmatus à Sede Apostolica administraret, necessariae sunt literae Apostolicae. Pass. *n. 77.* juxta dicta supra.

* *

P. Levens. Fov. Benef. Tom. II.

Quaestio 495. An confirmatio habeat se ut sententia diffinitiva, an verò ut interlocutoria?

Respondeo: dum confirmatio fit citatis citandis, & illis venientibus in contradictorio judicio; vel etiam quando fit à confirmatore ex officio quidem inquirente, sed solenniter, censetur habere rationem sententiae diffinitivae; quia datur post processum judicialiter complicatum & solenniter conclusum tanquam finalis resolutio judicii solennis. Dum verò fit à confirmatore procedente ex officio non solenniter & judicialiter, censetur esse sententia interlocutoria; quia innititur informationi non solenni, nec habitae in contradictorio judicio. Pass. *de elect. c. 33. n. 169.* citans Jo. And. in *c. avaritia. de elect. in 6.* Abb. in *c. confirmatus. de appell. n. 14.* Dominic. & Franc. in *c. fin. de elect. in 6.* Rectèque monet Pass. hujus quaestiones resolutionem esse attendendam, non solum, ut sciatur, quandonam à confirmatore sit appellandum, & quam vim habeat haec appellatio; sed etiam, quia dum confirmatio est sententia interlocutoria, Judex, qui illam tulit, possit illam mutare & cassare, & ab ea recedere, & cassare electionem, quam confirmavit, E contra id non potest, ubi confirmatio est sententia diffinitiva, pro quo citat Jo. And. & DD. alios in *c. cum cessante. de appell. Franc. n. 7.* & alios in *c. fin. de elect. in 6.* & Juristas in *l. quod invit. & l. iudex postquam. de re judicat.*

PARAGRAPHVS V.

De Appellatione à confirmatione, ejusque annulatione.

Quaestio 496. An à confirmatione, seu à confirmationis vel cassationis electionis sententia judicialiter data possit dari appellatio judicialis, seu proprie talis, habens utrumque effectum, nempe non tantum de voluntivum, sed & suspensivum?

Respondeo affirmative. Pass. *de elect. c. 34. n. 1.* citans Gl. in *c. fin. de elect. in 6. v. inanes.* Franc. *ibid. n. 7.* Gemin. in *c. avaritia. de elect. in 6. n. 7.* Barbosa *ibid. n. 7.* & c. Licet enim collationes, electiones, institutiones, confirmationes electionum ad beneficia & Praelaturas sint causa extrajudiciales juxta expressum textum *cl. m. dispendiosam. de iudicis:* ubi tamen in provisionibus, collatione, institutione, electione, confirmatione, proceditur ordine juris servato, sunt actus judiciales, habetque decretum confirmationis, institutionis, collationis vim sententiae judicialis diffinitivae, adeoque appellabilis, ac ita ab iis appellari potest appellatione propria. Pass. *loc. cit.* at de institutione expressè Ottoboni *decis. 66. n. 3.* Garc. *p. 9. c. 4. à n. 17.* citatis plurib. Rotae *decis. & Lancell. p. 2. c. 12. limitat. 40. & 49.* Et de collatione & praesentatione Rota in *Callagur. benef. 28. Maji 1628.* quae est *decis. 114.* apud Scacciam, *de appell. n. 1. 2. 5.*

2. Hinc geita, appellatione hac pendente sunt attentata & nulla, & ante omnia cassanda. Ottoboni *loc. cit.* Pass. *loc. cit. n. 2.* citans in super Lancellor. ubi ante. Franc. in *c. ad audientiam. ult. de appellat. Rotam in Callagur. benef. 24. 26. Januar. & 19. Febr. 1649.* & plures alios. Attentata autem sunt, non quae fiunt post appellationem, sed & quae fiunt tempore assignato ad appellandum, quod est dicendum, intra quod licet gravato appellare.

R 3

3. Atque